

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/380/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112233533
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112233533.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 26. februára 2014 č. k. 8C/11/2013-66, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu žalobcu vo veciach vedených na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/11/2013, 8C/12/2013, 8C/14/2013, 8C/16/2013, 8C/17/2013, 8C/18/2013, 8C/19/2013, spojených na spoločné konanie pod sp. zn. 8C/11/2013, zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil článkami 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy SR, článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ustanovením § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučného poriadku) v znení platnom do 31. 05. 2010, od 01. 06. 2010 do 31. 05. 2011 a platnom od 01. 06. 2011, § 41 ods. 2 písm. c), písm. d) Exekučného poriadku platného do 31. 05. 2011 a platného od 31. 05. 2010 a ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. d/, ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, ako i zisteným skutkovým stavom. V danej veci sa najskôr zaoberal námietkou vyslovenou žalovaným v písomnom vyjadrení a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie žaloby. Vzhľadom na dátum rozhodovania o samotnej žalobe, k čomu došlo až po uplynutí 6-tich mesiacov od prijatia žiadosti, mal za to, že nebol uspokojený nárok na náhradu škody a tým bola daná dôvodnosť domáhať sa uspokojenia nároku na súde. Rovnako nepovažoval za dôvodnú ani vznesenú námietku premlčania pri uplatnení nároku pred 23. 04. 2009. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávaných veciach nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu nevydania rozhodnutí v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a to bez zbytočných prieťahov. Súd prvého stupňa mal za preukázané objektívne okolnosti, pre ktoré nebolo možné, aby Okresný súd Nitra rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia v 15-dňovej lehote, vzhľadom na zložitosti jednotlivých vecí, posudzujúc exekučný titul a jeho súlad alebo rozpor so zákonom. Tiež bolo potrebné vziať do úvahy, že na Okresný súd Nitra v roku 2009 napadlo do "Er" 15.113 vecí, v roku 2010 napadlo 14.879 vecí a v roku 2011 to bolo 21.196 vecí, z čoho v roku 2009 bolo vecí od žalobcu 464, v roku 2010 to bolo 370 a v roku 2011 to bolo 230 vecí. Tieto veci v predmetných obdobiach boli vybavované šiestimi vyššími súdnymi úradníkmi, a vzhľadom na výšku nápadu nebolo ani objektívne možné, aby bolo vo veciach rozhodované v krátkom časovom úseku, a preto rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty nebolo možné považovať za nesprávny úradný postup z dôvodu nevydania rozhodnutia v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. Nesprávny úradný postup nespočíval v existencii prieťahov v konaní exekučného súdu, pričom žalobca nepreukázal, že by v konaní exekučného súdu boli príslušným orgánom konštatované prieťahy, pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody

spôsobenej nesprávnym úradným postupom takýmto orgánom nebol. Pretože podmienka existencie nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nitra ako exekučného súdu, v danej veci splnená nebola, nemohla byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vo veci sa stotožnil súd prvého stupňa s vyjadrením žalovanej aj v tej časti, že nebolo možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupmu dôjsť a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. Nedôvodnosť žaloby vyplývala aj zo spisu sp. zn. 8C/16/2013, keď z exekučného spisu súd prvého stupňa zistil, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená Okresnému súdu Nitra dňa 09. 06. 2009 a poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie bolo vydané dňa 11. 06. 2009. Rovnako to bolo aj v prípade vedenom pod sp. zn. 8C/18/2013, keď žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená Okresnému súdu Nitra dňa 09. 12. 2010 a Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 14. 12. 2010 č. k. 27Er/959/2010-9 žiadosť súdneho exekútora zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 OSP a žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie, odôvodniac ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nebolo možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúchalo polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd mal aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda boli neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nebolo možné založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne negoval doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8C/11/2013 domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 591,92 eura. Svoj nárok odvodzoval od nesprávneho úradného postupu súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/7116/2010, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, ako to vyplýva z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, podal dňa 15. 07. 2010 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá bola vedená pod sp. zn. 11Er/525/2010.

Takého istého nároku a z tých istých dôvodov sa žalobca domáhal aj ďalšími žalobami, ktoré boli vedené na Okresnom súde Topoľčany pod spisovými značkami: 8C/12/2013, 8C/14/2013, 8C/16/2013, 8C/17/2013, 8C/18/2013, 8C/19/2013. V záujme hospodárnosti konania súd prvého stupňa uznesením zo dňa 27. augusta 2013 č. k. 8C/11/2013-24 spojil vyššie uvedené veci na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP tak, že ďalej sa budú viesť pod sp. zn. 8C/11/2013.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/12/2013 vyplýva, že žalobca sa v tomto konaní domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 275 eur. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/6021/2011, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal dňa 17. 05. 2011 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 15Er/423/2011.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/14/2013 vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 275 eur. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/5734/2011, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal dňa 19. 05. 2011 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 16Er/442/2011.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/16/2013 vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 275 eur. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/3312/2009, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal dňa 09. 06. 2009 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 18Er/352/2009.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/17/2013 vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 505,26 eura. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/6717/2010, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal dňa 15. 07. 2010 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 11Er/529/2010.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/18/2013 vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 4.439,24 eura, ktorá suma predstavovala náhradu istiny s príslušenstvom a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 887,85 eura, t. j. 20 % uplatňovanej istiny s príslušenstvom. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX/15774/2010, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal dňa 09. 12. 2010 na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 27Er/959/2010.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 8C/19/2013 vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady z titulu majetkovej škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 442,56. Exekučné konanie sa týkalo exekúcie vedenej pod sp. zn. EX 6816/2010, pod ktorým číslom súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal na Okresný súd Nitra žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá je vedená pod sp. zn. 23Er/530/2010, avšak v spise tento spis absentuje a to z dôvodu, že bol pripojený k spisu Okresného súdu Topoľčany pod sp. zn. 7C/466/2012.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi

podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnou aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd po preskúmaní vecí a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že žalobca sa podanými žalobami domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že súd rozhodol o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverenia až po uplynutí zákonom stanovenej doby. Žalobca pritom v žalobách exekučné konania označil spisovými značkami, pod ktorými sa viedli u súdneho exekútora a tiež označením povinného v exekučnej veci. Súd prvého stupňa si následne dal pripojiť exekučné spisy a po oboznámení sa s nimi vo veci rozhodol. Preskúmajúc pripojené spisy, odvolací súd zistil, že v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 8C/19/2013 k takémuto postupu nedošlo. Súd prvého stupňa správne požiadal Okresný súd Nitra o pripojenie spisu pod sp. zn. 23Er/530/2010, avšak napriek tomu, že zistil, že spis bol zapožičaný Okresnému súdu Topoľčany ku konaniu sp. zn. 7C/466/2012, nezabezpečil jeho pripojenie k predmetnému spisu, resp. jeho fotokópiu. Z tohto potom vyplýva, že súd prvého stupňa nepripojil v danej veci exekučný spis, od ktorého si žalobca uplatňoval náhradu škody a nemajetkovej ujmy, teda vo veci nedostatočne zistil skutkový stav veci, vec z tohto dôvodu následne aj nesprávne právne posúdil a jeho rozhodnutie je predčasné, a preto aj zmätočné a nepreskúmateľné, nakoľko odvolací súd nemohol posúdiť správnosť záverov súdu prvého stupňa. Vo vyššie opísanom postupe súdu prvého stupňa je potrebné konštatovať odňatie možnosti účastníka konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.